

31.12.2009

Dnro 1308/4/09

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Harri Ojala

VANGIN ERISTÄMISTARKKAILUN TÄYTÄNTÖÖNPANO LOUKKASI IHMISARVOA

1 KANTELU

Kantelija arvosteli 9.4.2009 saapuneessa kirjeessään vankilan menettelyä 14 vuorokautta kestäneen eristämistarkkailun aikana. Kantelija katsoi, että eristämistarkkailussa syyllistytettiin laittomuuksiin ja hänen oikeusturvaansa loukattiin. Kantelun mukaan hänelle ei eristämistarkkailun aikana annettu lukemista eikä hän päässyt ulkoilemaan, hänelle ei annettu kirjoitusvälineitä eikä mahdollisuutta kirjoittaa eduskunnan oikeusasiamiehelle, hän pääsi suihkuun peseytymään ainoastaan seitsemän vuorokauden välein eikä hänelle annettu mahdollisuutta hampaidenpesuun, vankilan pastori ei ollut tullut pyynnöistä huolimatta käymään hänen luonaan eikä hänelle annettu raamattua ja että hänen vaimolleen ei pyynnöistä huolimatta ilmoitettu hänen vankilaan saapumisestaan. Kantelija arvosteli myös sitä, että päivänvalon pääsy selliin oli estetty peittämällä sen ikkuna vanerilla ja että sellissä olisi ollut öisin kylmä.

Kantelija katsoi, että hän oli aiheettomasti eristämistarkkailussa 27.12.2007 – 9.1.2008 välisen ajan, koska 27.12.2007 otetuissa röntgenkuvissa ei ollut havaittu vieraita esineitä. Kantelija arvosteli myös sitä, että eristämistarkkailun ja sitä seuranneen 14 vuorokauden yksinäisyysrangaistuksen jälkeen hänet sijoitettiin turvaosastolle, vaikka lääkäri oli 11.1.2008 todennut, että hänen kehossaan ei ole vieraita esineitä.

3 RATKAISU

3.1 Eristämistarkkailun täytäntöönpanon sääntely

Oikeusohjeet

Eristämistarkkailussa on kyse turvaamistoimenpiteestä, joista säädetään vankeuslain 18 luvussa. Muita turvaamistoimenpiteitä ovat sitominen, tarkkailu ja erillään pitäminen. Lain esitöissä (HE 263/2004 vp) todetaan, että turvaamistoimenpiteillä puututaan usein varsin voimakkaasti vangin henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen ja että tästä syystä lain tasolla ehdotetaan säädettäväksi aikaisempaa tarkemmin tällaisista toimenpiteistä. Yhteistä turvaamistoimenpiteille olisi, että niiden ensisijaisena tarkoituksena on ennakolta estää vankilan järjestyksen, vangin tai muun henkilön turvallisuuden vaarantaminen taikka uusien rikosten tai muiden vaaraa aiheuttavien tekojen tapahtuminen.

Eristämistarkkailun tarkoituksena on estää kiellettyjen aineiden ja esineiden kuljettaminen vankilaan kehon sisällä. Eristämistarkkailusta säädetään luvun 4 §:ssä. Sen mukaan

Jos on perusteltua syytä epäillä, että vangilla vankilassa tai sinne tullessaan on kehossaan 9 luvun 1 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettuja kiellettyjä aineita tai esineitä, hänet saadaan sijoittaa huoneeseen tai selliin, jossa häntä ja kiellettyjen aineiden tai esineiden poistumista hänen kehostaan voidaan ympärivuorokautisesti tarkkailla teknisin apuvälinein tai muulla tavoin.

Eristämistarkkailua saadaan jatkaa, kunnes kielletyt aineet tai esineet ovat poistuneet vangin elimistöstä tai kunnes eristämiseen ei enää muuten ole syytä. Eristämistarkkailu ei saa kuitenkaan kestää yli seitsemää vuorokautta. Jos eristämistarkkailusta aiheutuu vaaraa vangin terveydelle, eristäminen on keskeytettävä. Jos vangin kehossa on henkilönkatsastuksessa havaittu 1 momentissa tarkoitettuja aineita tai esineitä, eristämistarkkailua saadaan jatkaa seitsemän vuorokauden enimmäisajan jälkeenkkin, kuitenkin enintään seitsemän vuorokautta.

Eristämistarkkailuun sijoittamisesta on viipymättä ilmoitettava terveydenhuoltohenkilökuntaan kuuluvalla virkamiehelle. Lääkärin tai muun terveydenhuoltohenkilökuntaan kuuluvan virkamiehen tulee mahdollisimman pian tutkia vangin terveydentila. Vankia on tarkoin seurattava teknisellä valvonnalla ja muulla tavoin.

Eduskuntakäsittelyn aikana säännöstä muutettiin siten, että siitä ilmenee mitä eristämistarkkailulla tarkoitetaan. Lakivaliokunnan mietinnössä (LaVM 10/2005 vp) korostettiin myös, että tarkkailussa on noudatettava vähimmän haitan periaatetta sekä hienotunteisuutta erityisesti niissä tapauksissa, joissa tilanne välttämättä edellyttää myös muun muassa saniteettitilojen käyttämiseen kohdistuvaa valvontaa.

Rangaistusten täytäntöönpanosta annetussa laissa (RTL) oli vastaavan sisältöinen säännös (2 luvun 9 d §) eristämistarkkailusta kuin vankeuslain HE:ssä esitettiin. RTL:n esitöissä (HE 10/1998) oli eristämistarkkailun olosuhteista todettu ainoastaan, että "käytännössä vanki sijoitettaisiin selliin, jossa on kuivakäymälä". Kehon sisäisellä kuljetuksella todettiin tarkoitettavan lähinnä vangin suussa, suolistossa, emättimessä tai peräsuolelta tapahtuvaa kuljetusta tai säilyttämistä.

Eristämistarkkailussa on käytännössä kyse siitä, että vanki sijoitetaan asuinsellinsä sijaan kamera-valvottuun selliin, jossa häntä voidaan tarkkailla teknisellä ja muulla valvonnalla ympärivuorokautisesti. Laissa ei oteta muilta osin kantaa eristämistarkkailun olosuhteisiin ja sen täytäntöönpanoon. Vankeuslain 18 luvun 9 §:n mukaan tarkemmat säännökset eristämistarkkailun täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston vankeudesta antamassa asetuksessa (68 §) säännellään eristämistarkkailusta seuraavaa.

Eristämistarkkailusta on kirjattava: 1) vangin henkilötiedot; 2) eristämistarkkailun peruste; 3) täytäntöönpanopaikka; 4) päätöksen tekijä ja hänen virka-asemansa; 5) valvontatapa; 6) eristämistarkkailun alkamis- ja päättymisajankohta; 7) ajankohta, jona sijoittamisesta on tehty terveydenhuoltohenkilökunnalle ilmoitus; 8) ajankohta, jona lääkäri tai muu terveydenhuoltohenkilökuntaan kuuluva on tutkinut tarkkailuun sijoitetun terveydentilan; 9) se, miten vangin terveydentilaa on seurattu; sekä 10) tehdyt havainnot tai löydöt.

Jos eristämistarkkailua jatketaan yli seitsemän vuorokautta, päätös ja sen perusteet sekä henkilönkatsastuksessa ilmenneet seikat on kirjattava.

Eristämistarkkailuun sijoittamista ja sen jatkamista koskevan päätöksen tehnyt virkamies ja tarkkailun täytäntöönpanosta vastaava virkamies vahvistavat kirjaukset allekirjoituksellaan.

Kannanotto

Kuten edellä olevasta ilmenee, asetuksessa ei oteta kantaa eristämistarkkailun käytännön täytäntöönpanoon ja sen olosuhteisiin, vaan ainoastaan lähinnä kirjaamisiin liittyviin asioihin. On osittain tulkinnanvaraista mitä tarkoitetaan "tarkempien säännösten antamisella täytäntöönpanosta". Asias-

sa on myös tulkinnanvaraista ja epäselvää mistä täytäntöönpanoon liittyvistä asioista voidaan antaa säännöksiä asetuksen tasolla ja mistä olisi säädettävä lailla.

Turvaamistoimenpiteisiin myös kuuluvan erillään pitämisen (18 luvun 5 §) osalta säännöksessä on erikseen todettu, että erillään pidettävän oikeuksia ei saa rajoittaa enemmän kuin erillään pitämisestä välttämättä aiheutuu. Tällaista säännöstä ei ole kuitenkaan eristämistarkkailun eikä tarkkailun osalta. Toisaalta vankeuslain toimivaltuuksien käytön yleisiä periaatteita koskevan 1 luvun 6 §:n mukaan vankeinhoitolaitoksen virkamiehen on suoritettava virkatehtävänsä puuttumatta enempää kenenkään oikeuksiin ja aiheuttamatta suurempaa haittaa kuin on välttämätöntä ja puolustettavaa tehtävän suorittamiseksi (3 mom.).

Tulkinnanvarainen on myös kysymys siitä, miltä osin järjestyssäännössä voitaisiin antaa tarkempia määräyksiä eristämistarkkailun täytäntöönpanoon liittyen.

Kurinpitorangaistuksen osalta vankeuslain 15 luvun 18 §:ssä on lähes samansisältöinen säännös kuin turvaamistoimenpiteiden osalta on vankeuslain 18 luvun 9 §:ssä. Sen mukaan tarkemmat määräykset kurinpitorangaistuksen täytäntöönpanosta annetaan Rikosseuraamusviraston määräyksellä. Säännösten ero on siten se, että toimivalta tarkempien määräyksen antamisessa on Rikosseuraamusvirastolla eikä valtioneuvostolla.

Yksinäisyysrangaistuksen täytäntöönpanon osalta vankeuslain 15 luvun 8 §:ssä on kuitenkin myös todettu millaisia rajoituksia vankiin kohdistuu sen suorittamisen aikana. Säännöksen mukaan yksinäisyysrangaistus sisältää omaisuuden hallussapidon, yhteydenpidon, kirjaston käytön, radio- ja televisio-ohjelmien seuraamisen sekä harrastus- ja vapaa-ajan toiminnan rajoittamisen. Sen mukaan rajoituksista voidaan poiketa, jos siihen on vangin olosuhteisiin nähden syytä. Vangin oikeutta tapaamiseen ja ulkoiluun voidaan rajoittaa, jos tapaamisesta aiheutuu vaaraa vangin omalle tai muiden turvallisuudelle. Rikosseuraamusviraston antamassa määräyksessä (3/011/2006) kurinpitorangaistuksen täytäntöönpanosta on varsin yksityiskohtaisesti otettu kantaa yksinäisyysrangaistuksen täytäntöönpanon olosuhteisiin. Siinä on todettu muun muassa, että yksinäisyysrangaistusta suorittavalla vangilla on oikeus pitää hallussaan kohtuullinen määrä kirjallisuutta ja lehtiä, kirjoitustarvikkeita, henkilökohtaisen hygienian hoitamiseksi välttämättömiä tarvikkeita, kahvia, teetä ja sokeria. Ulkoilu, peseytyminen ja saunassa käynti voi tapahtua yhdessä muiden yksinäisyysrangaistusta suorittavien vankien kanssa. Yksinäishuoneet on päivittäin perusteellisesti tuuletettava ja niiden lämmityksen ja valaistuksen on oltava riittävä.

Vankeuslain 1 luvun 3 §:ssä todetaan, että vankeuden täytäntöönpano ei saa aiheuttaa vangin oikeuksiin eikä olosuhteisiin muita rajoituksia kuin niitä, joista säädetään lailla tai jotka välttämättä seuraavat itse rangaistuksesta. On osittain tulkinnanvaraista miten on suhtauduttava siihen, että eristämistarkkailun täytäntöönpanosta ei vankeuslaissa tai valtioneuvoston asetuksella ole annettu omia säännöksiä. Katson, että eristämistarkkailun täytäntöönpanossa on siten lähtökohtaisesti sovellettava vankeuslain yleisiä vangin kohtelua koskevia säännöksiä.

Tietojeni mukaan varsin usein vangilta ei ole löydetty kiellettyjä aineita tai esineitä, vaikka eristämistarkkailuun määräämisen kynnyks on asetettu varsin korkealle. Eristämistarkkailun olosuhteet ovat myös erittäin karut verrattuna vankien normaaleihin asuinolosuhteisiin. Pidän tärkeänä sitä, että eristämistarkkailun aikana vankiin ei kohdistettaisi sellaisia rajoituksia, jotka eivät ole perusteltuja ja tarpeellisia eristämistarkkailun tavoitteen toteutumisen kannalta eli että vanki ei pysty kätkemään tai hävittämään kehonsa sisällä vankilaan kuljettamia esineitä ja aineita.

Kiellettyjen aineiden vankilaan kulkeutumisen estämisen kannalta riskitekijät liittyvät siihen, että kielletyt aineet eivät poistuisi elimistöstä eristämistarkkailun aikana. Mikäli vanki kuljettaa kiellettyjä aineita peräsuoleensa, hänen olisi tällöin pystyttävä piilottamaan aine jonkin sellissä ulostamisen ajaksi niin, että henkilökunta ei sitä huomaa ja löydä ainetta. Toinen mahdollisuus on se, että vanki pystyisi nielemään peräsuoleensa kuljettamansa aineen henkilökunnan sitä huomaamatta.

Ongelmallista on myös se, jos vanki pystyy eristämistarkkailun aikana hävittämään kehon sisällä kuljettamansa aineet. Tämä tarkoittaisi sitä, että vanki pystyisi piilottamaan ne selliin tai hävittämään ne peseytymisen tai ulkoilun aikana. Vangin itsensä kannalta riskitekijänä on pidettävä sitä, jos hän hävittää aineet syömällä ne.

Eristämistarkkailun valvonnan onnistumisen kannalta on perusteltua, että eristyssellin varustusta ja vangin haltuun annettavien tavaroiden määrää on rajoitettu. Tällöin pystytään minimoimaan riskiä siitä, että vanki pystyisi valvonnan huomaamatta piilottamaan, hävittämään tai nielemään kiellettyjä aineita ja tavaroita. Koska vanki on ympärivuorokautisessa kameravalvonnassa tilannetta varten erikseen rakennetussa sellissä, jota henkilökunnalla on mahdollisuus tarkastaa aina tarvittaessa, valvonnan vaatimuksia ei nähdäkseni ole kuitenkaan perusteltua "ylikorostaa" suhteessa vangin oikeuksien rajoittamiseen.

3.2

Lukemisen haltuun antaminen

Selvityksen mukaan tarkkailuselliin ei anneta lukemista, koska kaikki ylimääräinen materiaali voi edesauttaa mahdollisten luvottomien aineiden piilottamisessa tai hävittämisessä. Aluevankila korosti, että eristämistarkkailu on poikkeuksellinen ja yleensä varsin lyhytaikainen turvaamistoimenpide ja mitä moninaisimmat esineet mahdollistavat aineiden sotkemisen, hävittämisen tai piilottamisen, joiden poistumista vangin kehosta on nimenomaan tarkoitus tarkkailla. Tämän vuoksi aluevankila piti ratkaisua perusteltuna, vaikka piti asiaa sinänsä ongelmallisena vangin kannalta.

Vankeuslain 11 luvun 4 §:ssä säädetään kirjaston käytöstä. Sen mukaan vangeille on varattava riittävän usein pääsy vankilan kirjastoon. Tarkkailussa, eristämistarkkailussa ja erillään pitämisen kohteena olevien vankien kirjastopalveluista on huolehdittava muulla tavoin. Eristämistarkkailuun sijoittaminen ei siten muulla tavoin rajoita vangin kirjastonkäyttöoikeutta, kuin että hän ei itse pääse käymään vankilan kirjastossa. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että hänelle on annettava lainausluettelo kirjaston kirjoista ja hän voi sillä lainata haluamansa kirjat. Kirjastonkäyttöoikeuden on katsottava pitävän sisällään sen, että vangilla on oikeus myös saada haltuunsa lainaamansa kirja.

Eristämistarkkailun valvontatarpeen kannalta on sinällään varmastikin perusteltua, että vangin haltuun annettavan kirjallisuuden ja muun luettavan määrää voidaan rajoittaa. Vankeuslain 11 luvun 4 §:n säännös huomioiden en pidä mahdollisena täydellisen kiellon asettamista kirjojen ja muun luettavan antamiselle vangille.

Eristämistarkkailun osalta ei ole omia säännöksiä vangin haltuun annettavasta omaisuudesta. Käsitkseni mukaan tämä tarkoittaa sitä, että omaisuuden hallussapitoa koskevat ratkaisut on tehtävä vankeuslain 9 luvun 1 §:n perusteella ja mukaisesti. Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan esineen tai aineen hallussapito voidaan evätä, jos esineen tai aineen hallussapidosta vankilan tai vankilan osaston olosuhteet ja valvonnan aste huomioon ottaen aiheutuu erityistä haittaa vankilan yleiselle

järjestykselle. Säännös mahdollistaa nähdäkseni siten eristystarkkailun olosuhteiden ja valvonnan tarpeen huomioimisen hallussapitopäätöstä tehtäessä.

Käsitykseni mukaan mikäli vangille ei anneta haltuun hänen suullisesti pyytämäänsä omaa kirjaansa tai muuta luettavaa, hänet olisi tullut ohjata halutessaan tekemään pyyntö omaisuuden haltuun saamisesta kirjallisesti, jolloin hänelle olisi ollut annettava kirjallinen oikaisuvaatimuksen sisältävä päätös asiassa.

Edellä todetun perusteella en näe perustetta vankilan käytännöllä olla antamatta vankien haltuun lukemista eristämistarkkailuun. Katson asiassa menetellyn virheellisesti, kun kantelijalle on kieltäyditty antamasta luettavaa eristämistarkkailun aikana.

3.3

Ulkoiluun pääsy

Selvityksen mukaan kantelijalta on eristämistarkkailun aikana evätty ulkoilu mahdollisen luvattomien aineiden hävittämisen estämiseksi. Selvityksen mukaan nytemmin ohjeistusta on muutettu ja myös eristämistarkkailussa olevat vangit saavat päivittäin mahdollisuuden tunnin ulkoiluun. Aluevankila pitää nykyistä käytäntöä vankeuslain mukaisena.

Vankeuslain 7 luvun 6 §:n mukaan vangille on annettava mahdollisuus ulkoilla vähintään tunti päivässä, jollei vangin terveydentila taikka vankilan järjestykseen tai turvallisuuteen liittyvä erityisen painava syy ole esteenä. Lain esitöiden mukaan (HE 263/2004 vp) "poikkeaminen ulkoilumahdollisuudesta vangin terveydentilan perusteella olisi mahdollista esimerkiksi tilanteessa, jossa ulkoilu vangin psyykkisen tai fyysisen sairauden vuoksi olisi mahdotonta toteuttaa. Muulla laitoksen järjestykseen tai turvallisuuteen liittyvällä erityisen painavalla syyllä tarkoitetaan esimerkiksi vankilakapinaa, väkivaltaista hyökkäystä tai muuta tämänkaltaista poikkeuksellista tilannetta. Tällainen syy voisi olla myös vangin väkivaltainen ja uhkaava käytös, minkä johdosta henkilökunnan ja muiden ulkoilevien vankien turvallisuus olisi vakavasti uhattuna". Luvun 7 §:n mukaan vangin ulkoilun epäämisestä päättää vankilan johtaja tai hänen määräämänsä turvallisuudesta vastaava virkamies.

Eristämistarkkailuun sijoitetun vangin ulkoilun osalta ei ole erityissäännöksiä, joten heihin sovelletaan ulkoilun osalta edellä mainittua säännöstä. Ulkoilun epääminen edellyttää siten säännöksessä asetettujen edellytysten täyttymisen tapauskohtaista harkintaa. Se, että vanki on sijoitettuna eristämistarkkailuun, ei pelkästään sillä perusteella oikeuta hänen ulkoilujensa epäämistä.

Katson, että tapauksessa ei ole esitetty riittäviä perusteita kantelijan ulkoilujen epäämiseen eristämistarkkailun ajaksi ja että ulkoilujen epäämisessä on menetelty virheellisesti.

3.4

Kirjoitusvälineiden haltuun antaminen ja kirjoittaminen eduskunnan oikeusasiamiehelle

Selvityksen mukaan eristämistarkkailussa olevan vangin valvonnasta annettu ohjeistus on kieltänyt antamasta mitään vangille haltuun ja tällä ohjeistuksella on kirjoitusvälineetkin evätty. Ohjeistusta asiassa on nytemmin uusittu ja tällä hetkellä vangilla on mahdollisuus kirjoittaa valvontaviranomaisille, mutta kirjoitusvälineiden käyttö tapahtuu valvotusti. Aluevankilan lausunnossa nykyistä käytäntöä pidetään hyväksyttävänä, kun vangin valvonnan yhteydessä henkilökunta ei näe kirjeen sisältöä, vaan valvoo vain esineiden käyttöä.

Vankeuslain 12 luvun 1 §:n mukaan vangilla on oikeus kirjeenvaihtoon. Luvun 3 §:ssä on erikseen säädetty kirjeenvaihdosta valvontaviranomaisten kanssa. Vankeuslaissa ei ole eristämistarkkailussa olevia vankeja asetettu eri asemaan muiden vankien kanssa kirjeenvaihto-oikeuden osalta. Kirjeenvaihdon estäminen on ongelmallinen myös perustuslain 12 §:ssä turvatun sananvapauden kannalta. Kirjeenvaihto-oikeuden käytännön toteutuminen edellyttää sitä, että vangilla on tosiasiallinen mahdollisuus saada haltuunsa kirjoitusvälineet.

Kirjoitusvälineiden haltuun antamattomuudessa on selvityksen mukaan kyse siitä, että vankien haltuun ei anneta mitään ylimääräisiä tavaroita, jotta tarkastaminen ja valvonta eivät vaarannu tarpeettomasti. Minun on kuitenkin vaikea nähdä kirjoitustarvikkeiden haltuun antamista merkittävänä vaarana ja uhkana kyseiseltä kannalta. En näe perustetta siihen, että eristämistarkkailuun sijoitetuille vangille voitaisiin olla antamatta haltuun kirjoitusvälineitä. Todettakoon, että mikäli kirjoitusvälineitä ei anneta vangin haltuun, asiassa on käsitykseni mukaan meneteltävä samalla tavalla kuin edellä kohdassa 3.2 koskien luettavan haltuun antamista.

Katson asiassa menetellyn virheellisesti, kun kantelijalle ei ole annettu haltuun kirjoitusvälineitä. Pidän erityisen moitittavana sitä, että kantelijalle ja muille vangeille ei ole annettu mahdollisuutta kirjoittaa vankilan toimintaa valvovalle viranomaiselle eristämistarkkailun aikana.

Selvityksestä ilmenee, että eristämistarkkailuun sijoitetuilla on tällä hetkellä mahdollisuus kirjeenvaihtoon valvontaviranomaisten kanssa, mutta kirjoittaminen tapahtuu valvotusti. Kirjeen valvotusti kirjoittamisella tarkoitetaan ilmeisesti sitä, että vartija on sellissä vangin kirjoittaessa kirjettä oikeusasiamiehelle ja kirjeen valmistumisen jälkeen. Vaikka olisikin niin, että vartija ei näe mitä vanki kirjeseen kirjoittaa ja että tällöin ei loukattaisi perustuslain 10 §:ssä suojattua kirjesalaisuutta, niin minun on vaikea nähdä perustetta sille, miksi oikeusasiamiehelle tai muullekaan taholle kirjoittamisen tulisi tapahtua valvotusti. Käsitykseni mukaan henkilökunnan ei tule millään tavalla puuttua tai rajoittaa vangin kantelu- ja kirjeenvaihto-oikeuden käyttämistä.

3.5

Peseytyminen

Suihkuun pääsy

Vankien mahdollisuudesta peseytymiseen säädetään vankeuslain 7 luvun 1 §:ssä. Sen mukaan vankien käytössä tulee olla asianmukaiset peseytymistilat. Rikosseuraamusvirasto on antanut määräyksen (24/011/2006) vankien asumisesta ja perushuollosta. Sen mukaan vangille on järjestettävä mahdollisuus peseytymiseen päivittäin.

Selvityksen mukaan vangille on annettu mahdollisuus päästä valvotusti suihkuun, mikäli vanki on sitä vaatinut tai mikäli henkilökunta on huomannut vangin henkilökohtaisen hygienian sitä vaativan. Muussa tapauksessa käytäntönä on ollut se, että vangille annetaan mahdollisuus käydä suihkussa seitsemän vuorokauden kuluttua eristämistarkkailun alettua. Sellin etuosassa on myös käsienpesuallas, jossa vangilla on ollut mahdollisuus hoitaa päivittäistä hygieniaansa. Selvityksen mukaan suihkuun pääsyä koskevaa ohjeistusta on sittemmin muutettu ja vangeille annetaan mahdollisuus päästä suihkuun päivittäisen ulkoilun jälkeen.

Aluevankila katsoi, että vankilan aiempaa toimintatapaa ei voida pitää hyväksyttävänä käytäntönä. Osaston henkilökunnan huomiota on kiinnitetty siihen, että vangeilla on oltava myös eristysosastolla mahdollisuus riittävään hygienianhoitoon. Lausunnossa viitataan myös eristysosaston 20.5.2009 vahvistettuun päiväjärjestykseen, jonka mukaan suihkussa käynti on nykyään mahdollista maanantaisin, keskiviikkoisin, perjantaisin, lauantaisin ja sunnuntaisin ulkoilun jälkeen. Perjantaina vanki voi käydä myös saunassa.

Säännökset eivät nimenomaisesti edellytä, että vangille on annettava mahdollisuus päästä päivittäin suihkuun. Toisaalta normaalisuusperiaatteen kannalta pidän tavoiteltavana ja perusteltuna sitä, että vangeilla olisi mahdollisuus päästä päivittäin suihkuun. Kantelussa ja selvityksessä kerrotaan osittain eri tavalla suihkuun pääsy mahdollisuudesta. Selvityksessä kuitenkin myönnetään käytäntönä olleen se, että vangille annetaan mahdollisuus päästä suihkuun vasta seitsemän päivän jälkeen. Katson, että kantelijalle ei ole järjestetty asianmukaista mahdollisuutta peseytymiseen eristämistarkkailun aikana.

Hampaiden peseminen

Selvityksen mukaan hammasharjan saaminen eristystarkkailuun ei ole mahdollista. Aluevankilan mukaan näyttää siltä, että kantelija ei ole saanut käyttää hampaidenpesuvälineitä eristämistarkkailun aikana ja tätä ei pidetty hyväksyttävänä toimintatapana. Aluevankilan mukaan eristämistarkkailussa olevan vangin hampaiden pesu on tapahtunut tuolloin ja tapahtuu nykyäänkin valvotusti vangin pyytäessä mahdollisuutta pesuun. Hyväksyttävänä pidettiin sitä, että vanki ei saa hampaanpesuvälineitä haltuunsa selliin. Kun hampaiden pesu tapahtuu valvotusti, ei vangilla ole mahdollisuutta käyttää esineitä mahdollisten aineiden hävittämiseen tai muulla tavoin vaikeuttaa valvontaa. Aluevankilan mukaan kantelija oli pyrkinyt estämään kameravalvonnan sotkemalla ja raaputtamalla sellipleksiä.

Käsitykseni mukaan vankilalle asetettu velvollisuus järjestää vangille mahdollisuus peseytymiseen päivittäin sisältää sen, että vangille on annettava mahdollisuus myös hampaidenpesuun. Yhdyn aluevankilan kannanottoon ja katson, että asiassa on menetelty virheellisesti, kun kantelijalle ei ole annettu mahdollisuutta hampaitten pesuun.

Olen edellä kohdassa 3.2 ottanut kantaa siihen, miten vankilan on meneteltävä, mikäli vangille ei anneta haltuun hänen pyytämäänsä esinettä. Kohdassa toteamani menettelytapa soveltuu myös tilanteeseen, mikäli vangille ei anneta haltuun hammasharjaa tai muita hampaidenpesuvälineitä.

3.6

Uskonnonharjoitus

Uskonnonharjoituksesta säädetään vankeuslain 11 luvun 2 §:ssä. Sen mukaan vangilla on oikeus osallistua uskonnollisiin tilaisuuksiin, jollei hän muun muassa ole 18 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden kohteena. Jos vanki ei saa osallistua yhteisiin tilaisuuksiin, hänen mahdollisuudestaan uskonnonharjoitukseen on huolehdittava muulla tavoin. Edellä todetun mukaan eristämistarkkailuun sijoitetulla ei siten ole oikeutta osallistua uskonnollisiin tilaisuuksiin, mutta hänen mahdollisuudestaan uskonnonharjoitukseen on huolehdittava muulla tavoin.

Aluevankilan lausunnossa todettiin, että vartijoiden on välitettävä vangin pyyntö tapaamisesta pastoreille ja että näin yleisesti tehdään. Lausunnosta ilmenee myös, että eristämistarkkailun aikana vanki

lassa ei ollut paikalla pastoria, eikä pyynnön toimittaminen hänelle ole ollut mahdollista, mistä luultavasti on kantelijalle myös ilmoitettu.

Selvityksen mukaan kantelijalle ei annettu haltuun Raamattua, koska tarkkailuselliin ei anneta mitään ylimääräistä omaisuutta. Tältä osin viitataan edellä kohdassa 3.2 toteamaani. Kohdassa katsoin, että en nähnyt perustetta kiellolle olla antamatta vangin haltuun kirjoja. Raamatun ja muun uskonnollisen kirjallisuuden haltuun antamista puoltaa vielä sekin seikka, että vankilalle on asetettu velvollisuus huolehtia eristämistarkkailuun sijoitetun mahdollisuudesta uskonnonharjoittamiseen. Käsitykseni mukaan raamatun ja muun uskonnollisen kirjallisuuden lukemisessa voi olla kyse säännöksessä tarkoitettusta uskonnonharjoittamisesta.

3.7

Puhelimenkäyttö ja omaisille ilmoittaminen

Kantelun mukaan kantelija pyysi jatkuvasti, että hänen vaimolleen ilmoitettaisiin, että hän on saapunut poistumisluvalta vankilaan. Kantelun mukaan vankeinhoitoesimies olisi 7.1.2008 luvannut ilmoittaa kantelijan vankilaan palaamisesta, mutta kantelijan omaisten mukaan hän ei ollut näin tehnyt.

Vankeinhoitoesimiehen mukaan vankila ei ole velvollinen soittamaan omaisille eristystarkkailuun määräämisestä. Vankilan johtajan mukaan osaston henkilökunnalle on tehty selväksi, että vangille on annettava mahdollisuus ilmoittaa puhelimitse omaisilleen olinpaikastaan.

Aluevankilan mukaan kantelijan olisi tullut antaa soittaa vaimolleen ja että sinänsä pelkkä eristämistarkkailussa olo ei voi estää vangin yhteydenpitoa puhelimitse vankilan ulkopuolelle. Lausunnossa viitattiin myös vankilan nykyiseen käytäntöön, jonka mukaan eristämistarkkailussa olevalle vangille annetaan mahdollisuus soittaa osaston päiväjärjestyksessä määrättyä aikana ja käytäntöä pidettiin lainmukaisena.

Vankeuslain 12 luvun 6 §:n mukaan vangille on annettava omalla kustannuksellaan mahdollisuus olla puhelimitse yhteydessä vankilan ulkopuolelle. Vangin eristämistarkkailuun sijoittaminen ei vie häneltä tätä oikeutta. Yhdyn aluevankilan lausunnossa esitettyyn ja katson asiassa menetellyn virheellisesti, kun kantelijan ei ole annettu soittaa vaimolleen.

Vankeinhoitoesimiehen selvityksessä ei oteta kantaa väitteeseen siitä, että hän ei lupauksestaan huolimatta olisi ilmoittanut kantelijan palaamisesta hänen omaisilleen. Kuten hän toteaa, niin vankilalla ei ole velvollisuutta soittaa vangin omaisille eristämistarkkailuun määräämisestä. Mikäli vangille kuitenkin luvataan ilmoittaa asiasta hänen omaisilleen, niin virkamiehen on pidettävä tämän kaltaisen lupauksensa.

3.8

Eristämistarkkailusellin olosuhteet

Sellin ikkunan peittäminen

Selvityksen mukaan eristystarkkailusellin ikkuna on peitetty vanerilevyllä estämään luvattomien aineiden tai esineiden hävittämistä ikkunan särkemällä. Aluevankilan lausunnossa katsottiin, että eristämistarkkailusellisissä on perusteltua voida varmistua ikkunan kiinnipysymisestä ja särkymättömyy-

destä, mutta sellistä tulee kuitenkin voida nähdä luonnonvaloa ainakin jonkin verran. Aluevankila katsoi, että vankilan tulee löytää jokin muu keino estää ikkunan rikkominen.

Vankeuslaissa ei nimenomaisesti ole otettu kantaa siihen, että vangin asuttamaan selliin pääsee riittävästi luonnonvaloa. Euroopan neuvoston vankilasääntöjen artiklan 18.2 mukaan kaikissa rakennuksissa, joissa vankien on asuttava, työskenneltävä tai kokoonnuttava on oltava riittävän suuret ikkunat, jotta vankien on normaaliolosuhteissa mahdollista lukea tai työskennellä luonnonvalossa, ja niiden kautta on saatava raitista ilmaa, jollei käytössä ole riittävää ilmastointijärjestelmää.

Kidutuksen ja epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen estämiseksi toimiva euroopalainen komitea (CPT) käsittelee CPT Standars –julkaisun (rev 2009) 30 artiklassa luonnon valon ja raittiin ilman saantia. CPT katsoo, että vangeilta ei missään tilanteissa saa riistää luonnonvaloa. Artiklassa todetaan seuraavaa.

The CPT frequently encounters devices, such as metal shutters, slats, or plates fitted to cell windows, which deprive prisoners of access to natural light and prevent fresh air from entering the accommodation. They are a particularly common feature of establishments holding pre-trial prisoners. The CPT fully accepts that specific security measures designed to prevent the risk of collusion and/or criminal activities may well be required in respect of certain prisoners. However, the imposition of measures of this kind should be the exception rather than the rule. This implies that the relevant authorities must examine the case of each prisoner in order to ascertain whether specific security measures are really justified in his/her case. Further, even when such measures are required, they should never involve depriving the prisoners concerned of natural light and fresh air. The latter are basic elements of life which every prisoner is entitled to enjoy; moreover, the absence of these elements generates conditions favourable to the spread of diseases and in particular tuberculosis.

Katson vankilan menetelleen virheellisesti estäessään luonnon valon pääsyn selliin. Yhdyn aluevankilan kannanottoon ja katson, että vankilan tulee löytää toinen keino estää vankia ikkunan kautta hävittämättä luvattomia aineita. Minun on myös vaikea uskoa, että luvattomien esineiden hävittämisen ongelmaa ei voitaisi tapauksessa ratkaista muulla tavoin kuin vankila on sen ratkaissut.

Sellin lämpötila

Selvityksen mukaan sellin lämpötilaa on jatkuvasti pidetty muita sellejä korkeampana ja lämpötilasta on pidetty päivittäistä kirjanpitoa. Sellin lämpötila on 26.12.2007- 9.1.2008 vaihdellut + 25 ja +29 C asteen välillä ja huoneen lämpötila on ollut riittävä. Ohjeistuksen mukaan mikäli vanki valittaa kylmää on sellin lämpötilaa välittömästi nostettava vuorokaudenajasta riippumatta siten, ettei vangin ole tarvinnut paella. Selvityksen mukaan kantelijalta on evätty lisävaatetus ja peitto, koska vanki voisi niiden avulla ja suojassa peitellä luvattomien aineiden hävittämistä.

Eristämistarkkailun osalta ei ole annettu omia säännöksiä vaatetuksen tai liinavaatteiden osalta, eikä säännöksiä laadittaessa ole nähdäkseni huomioitu eristämistarkkailun eikä myöskään tarkkailun erityisolosuhteita. Eristämistarkkailussa olevien vankien valvonnan tosiasiallisesti estävien tai sitä huomattavasti vaikeuttavien tavaroiden haltuun antaminen ei ole ongelmatonta säännöksen tavoitteiden toteutumisen kannalta.

Pidän selvänä asiana sitä, että eristämistarkkailun aikana sellin lämpötila on oltava riittävän korkea, jotta vangilla ei ole kylmä. Mikäli vanki ilmoittaa, että hänellä on kylmä ja pyytää sellin lämpötilan korottamista, niin vankilan on välittömästi reagoitava tähän. Saadun selvityksen mukaan näin myös vankilassa menetellään. Saadun selvityksen perusteella minulla ei ole aihetta epäillä, että sellin lämpötila ei olisi ollut riittävän korkea kantelijan eristämistarkkailun aikana.

Todettakoon, että CPT-komitea otti selonteossaan kantaa vuodevaatteiden haltuun antamisen epäämiseen eristämistarkkailussa oleville vangeille Helsingin ja Riihimäen vankiloissa. Komitea suositti marraskuussa 2008 laatimassaan selonteossa, että epäilyille "kehonsisäisille kuljettajille", joita pidetään jatkuvassa valvonnassa, on aina annettava asianmukaiset vuodevaatteet heidän ollessa tarkkailusellissä yöstä. Suomen hallituksen selontekoon antamassa vastauksessa todettiin, että Rikosseuraamusvirasto kiinnittää vankiloiden huomiota siihen, että tarkkailuselleissä oleville vangeille annetaan asianmukaiset vuodevaatteet.

Eristämistarkkailussa puututaan voimakkaasti vangin kohteluun ja olosuhteisiin muutenkin kuin vain ympärivuorokautisen valvonnan osalta. Käsitykseni mukaan on perusteltua, että eristämistarkkailun täytäntöönpanosta säänneltäisiin tämän hetkistä tarkemmin. Sama koskee nähdäkseni myös tarkkailuun sijoitettuja ja osittain myös erillään pidettäväksi määrättyjä.

Saatan edellä mainitun käsitykseni oikeusministeriön tietoon.

3.9

Eristämistarkkailun pituus ja sen aiheellisuus

Tapahtumat

Kantelija palasi poistumisluvulta 25.12.2007 ja hänet sijoitettiin eristämistarkkailuun 26.12.2007 klo 8.40 epäiltynä kehon sisäisistä luvattomista aineista. Kantelija oli 27.12.2007 klo 11.25 ulostanut peräsuolestaan kaksi hivakkaa, joista toinen oli kindermunaan pakattu (18 g) ja toinen kondomiin pakattu (52 g). Hivakat sisälsivät huumausaineeksi luokiteltavia lääkkeitä ja kannabista.

Tapauksen jälkeen kantelija oli viety henkilönkatsastukseen 27.12.2007 Oulun diakonissalaitokselle. Saadun selvitysten mukaan kyseisestä tarkastuksesta ei ole saatu erillistä kirjallista lääkärinlausuntoa, vaan tarkastus on kirjattu ainoastaan myöhemmässä lausuntokoosteessa. Sen mukaan röntgenpositiivisia vierasesineitä ei ollut havaittu kyseisessä henkilönkatsastuksessa 27.12.2007.

Kantelija ulosti 28.12.2007 keltavihreää eristysnauhaa, kun aiemmat hivakat oli teipattu vastaavalla mustalla teipillä. Kantelijan käytös eristämistarkkailun aikana oli lisännyt myös henkilökunnan epäilyjä siitä, että hän kuljettaisi vieraita esineitä sisällään. Kantelija oli nauttinut runsaasti vettä ja harrastanut muun muassa päällä seisontaa. Kantelija oli myös yrittänyt estää kameran näkyvyyden selliin sotkemalla sellipleksin seinää ja raaputtamalla pleksiä.

Kantelija kertoi häntä myöhemmin 7.1.2008 kuultaessa, että keltavihreä eristysnauha, joka tuli ulosteen mukana, olivat tyhjistä kindermunan kuorista, jotka henkilökunta löysi hänen sukastaan 27.12.2007. Kindermuna oli sisältänyt kahden Sustanol hormooniampullin nestemäisen sisällön ja kantelija oli juonut sen sellissä.

Apulaisjohtaja päätti 2.1.2008 klo 8.40 jatkaa kantelijan eristämistarkkailua. Apulaisjohtajan mukaan tämä johtui siitä, että edelleen oli epäily siitä, että kantelijan kehon sisältä ei ole tullut kaikkia kiellettyjä aineita pois. Päätöksessä asiaa oli perusteltu sillä, että lääkäri oli todennut 27.12.2007, että kantelijalla on vielä suolistossa runsaasti jotain tavaraa.

Kantelija vietiin uudestaan henkilönkatsastukseen 7.1.2008, jolloin lääkäri oli verrannut röntgenkuvia 27.12.2007 otettuihin kuviin. Lääkäriin lausunnon mukaan kuvissa oli 11 cm ja 5 cm:n pituiset massat, jotka saattoivat olla vierasesineitä. Lääkäri suositteli jatkamaan kantelijan seuranta ja tuomaan hänet uudestaan kontrolliin noin kolmen päivän kuluttua.

Kantelijan eristämistarkkailu päätettiin 9.1.2008, jolloin 14 vuorokautta tuli täyteen. Kantelija käytettiin henkilöntarkastuksessa kolmannen kerran 11.1.2008, jolloin röntgenkuvissa ei todettu vieraita esineitä.

Kannanotto

Eristämistarkkailun kestossa on huomioitava kaksi eri asiaa. Eristämistarkkailua saadaan ensinnäkin jatkaa, kunnes kielletyt aineet tai esineet ovat poistuneet vangin elimistöstä tai kunnes eristämiseen ei enää muuten ole syytä. Toiseksi eristämistarkkailu ei saa kestää yli seitsemää vuorokautta. Mikäli vangin kehossa on henkilönkatsastuksessa havaittu kiellettyjä aineita tai esineitä, eristämistarkkailua saadaan kuitenkin jatkaa seitsemän vuorokautta enimmäisajan jälkeen.

Lain esitöissä (HE 263/2004 vp) todettiin, että eristämistarkkailun kesto ehdotetaan säilytettäväksi pääsääntöisesti voimassaoleva lain (RTL 2 luvun 9 d §) mukaisena. Enimmäisaika saataisiin kuitenkin ylittää sellaisissa tapauksissa, joissa vangin kehossa on henkilöntarkastuksessa varmasti todettu olevan huumeita. RTL:n 2 luvun 9 d §:n esitöissä (HE 10/1998 vp) todettiin, että eristäminen olisi lopetettava heti, kun luvattomat aineet tai esineet ovat poistuneet elimistöstä tai kun muutoin havaitaan, ettei eristäminen ole enää tarpeen. Tällä tarkoitettiin esitöiden mukaan esimerkiksi tilannetta, jossa vangin suolisto on tyhjentynyt, vaikka elimistöstä ei olisikaan poistunut luvattomia aineita tai esineitä. Erillään pitäminen voisi myös päättyä esimerkiksi siihen, että vanki itse haluaa röntgentutkimukseen tai lääkärin tekemään tutkimukseen. Saadun lisänäytön vuoksi voi myös syntyä edellytykset henkilönkatsastuksesta päättämiseen.

Kantelijan eristämistarkkailu on alkanut 26.12.2007 klo 8.40, joten sen on täytynyt päättyä viimeistään 2.1.2008 klo 8.40, ellei kantelijalle tehdyssä henkilönkatsastuksessa ole havaittu luvattomia aineita tai esineitä. Saadun selvityksen perusteella kantelijalle 27.12.2007 tehdyssä henkilönkatsastuksessa ei ole havaittu edellä mainittuja aineita tai esineitä. Käsitykseni mukaan kantelijan henkilönkatsastuksen jälkeen 28.12.2007 ulostama eristysnauhan pala ja kantelijan käyttäytyminen ovat antaneet vankilalle perusteita epäillä, olivatko kaikki luvattomat aineet ja esineet tulleet jo ulos kehosta. Pelkkä epäily ei kuitenkaan oikeuta eristämistarkkailun jatkamista, vaan sen jatkaminen edellyttää henkilönkatsastuksessa saatua havaintoa luvattomista aineista tai esineistä.

Selvityksessä ilmenevät seikat huomioiden voin sinällään ymmärtää vankilan epäilyn siitä, että kantelijalla oli kehossaan vieläkin luvattomia aineita. Säännös lähtee kuitenkin siitä, että eristämistarkkailun jatkaminen yli seitsemän päivää edellyttää henkilönkatsastuksessa tehtyä "varmaa havaintoa". Katson, että apulaisjohtajalla ei ole ollut riittäviä perusteita eristämistarkkailun jatkamiseen tehdessään tätä koskevan päätöksen 2.1.2008.

Pidän lähtökohtana sitä, että eristämistarkkailu on lopetettava, mikäli lääkäri toteaa henkilönkatsastuksen perusteella, että vangin kehossa ei ole kiellettyjä aineita tai esineitä. Tältä osin en pidä ongelmattomana vankilan toimintaa olla keskeyttämättä eristämistarkkailua sen jälkeen, kun 27.12.2007 tehdyssä henkilönkatsastuksessa ei ole havaittu vieraita esineitä.

Yksinäisyysrangaistuksen suorittaminen ja erillään pitäminen eristämistarkkailun jälkeen

Asiakirjoista ilmenee, että kantelija on eristämistarkkailun päättymisen jälkeen alkanut heti suorittaa kymmenen vuorokauden yksinäisyysrangaistusta. Vankeuslain 15 luvun 8 §:n mukaan jos vanki on yhtäjaksoisesti ollut yksinäisyydessä 14 vuorokautta, uutta yksinäisyysrangaistusta ei saa panna täytäntöön ennen kuin seitsemän vuorokautta on kulunut aikaisemman rangaistuksen päättymisestä. Säännös ei sinällään koske tapauksen tilannetta. On kuitenkin huomattava, että eristämistarkkailu on olosuhteiltaan "rankempi" kuin yksinäisyysrangaistuksen suorittaminen. Vaikka vankilan menettely asiassa ei olekaan säännösten vastainen, pidän kuitenkin perusteltuna, että yksinäisyysrangaistusta ei panna täytäntöön välittömästi pitkän eristämistarkkailun jälkeen.

Erillään pitämisestä ja sen edellytyksistä säädetään vankeuslain 18 luvun 5 §:ssä. Vangilla on muutoksenhakuoikeus erillään pitämistä koskevasta päätöksestä. Selvityksestä ilmenee, että vankilan johtaja määräsi kantelijan erillään pidettäväksi 18.1. – 28.1.2008. Minulla ei ole aihetta epäillä, että vankilan johtaja olisi ylittänyt harkintavaltansa päätöstä tehdessään.

4

YHTEENVETO JA TOIMENPITEET

Kantelijan kohtelussa eristämistarkkailun yhteydessä on menetelty virheellisesti monissa kohdin. Hänen ei ole annettu ulkoilla ja luonnonvalon pääsy on estetty selliin, peseytymismahdollisuuksia ei ole järjestetty asianmukaisesti, hänelle ei ole annettu haltuun luettavaa eikä hänen mahdollisuuksiaan uskonnonharjoittamiseen ole huolehdittu asianmukaisesti, hänelle ei ole annettu kirjoitusvälineitä, eikä hänellä ole ollut mahdollisuutta kannella vankilan valvontaviranomaiselle ja hänen ei ole annettu soittaa omaisilleen. Kantelijan eristämistarkkailua on myös jatkettu tilanteessa, jolloin sen jatkamisen edellytykset eivät ole täyttyneet.

Kantelijan kohtelua kokonaisuutena arvioiden katson sen olleen ihmisarvoa loukkaavaa. Kyseessä ei ole ollut yksittäinen tapaus, vaan vankilassa noudatettu yleisempi käytäntö. Toisaalta vankilan toiminta ei nähdäkseni ole ollut tahallista, vaan pikemminkin asiassa on ollut kyse virheellisestä tai puutteellisesta käsityksestä eristämistarkkailun täytäntöönpanossa noudatettavista säännöksistä ja niiden tulkinnasta. Vankila on nyttemmin monilta kohdin korjannut toimintatapaansa ja ohjeistustaan.

Vankilan johtajan tehtäviin kuuluu Vankeinhoitolaitoksen työjärjestyksen 11 §:n mukaan erityisesti säännönmukaisesti tarkastaa laitoksen tiloja ja toimintaa sekä erityisesti valvoa vankien olosuhteita ja kohtelua ja huolehtia siitä, että vankien oikeuksia ja velvollisuuksia noudatetaan. Turvallisuudesta vastaavan apulaisjohtajan tehtäviin kuuluu [...] vankilan työjärjestyksen mukaan käydä säännöllisesti eristysosastolla olevien vankien luona ja hän vastaa turvaamistoimenpiteiden käytön koulutuksesta. Hänen vastaa myös henkilöstön perehdyttämisestä, tehtävien ohjauksesta sekä valvoo vankien kohtelua ja vartiointia.

Katson, että vankilan johtaja ja turvallisuudesta vastaava apulaisjohtaja eivät ole toimineet tapauksessa heiltä edellyttävällä tavalla ja annan heille vastaisen varalle huomautuksen virkavelvollisuuksien vastaisesta menettelystä. Tässä tarkoituksena lähetän heille jäljennöksen tästä päätöksestäni.

Vankeinhoitoesimiehen kohdalla pidän riittävänä seuraamuksena sitä, että saatan kannanottoni hänen tietoonsa vastaisen varalle huomioitavaksi.

Lähetän päätöksen tiedoksi myös Rikosseuraamusvirastoon ja Pohjois-Suomen aluevankilan johtajalle. Pyydän niitä harkitsemaan, kuinka kantelijan ihmisarvoa loukannut kohtelu voitaisiin hyvittää hänelle. Lisäksi pyydän Rikosseuraamusvirastoa saattamaan tässä päätöksessä esitetyt kannanotot vankiloiden tietoon.

Pyydän Rikosseuraamuslaitosta ilmoittamaan minulle 1.4.2010 mennessä, mihin toimenpiteisiin asia on antanut aihetta.

Saatan edellä kohdassa 3.8 esittämäni käsitykseni eristämistarkkailun täytäntöönpanon tarkemman sääntelyn tarpeesta oikeusministeriön tietoon. Tässä tarkoituksessa lähetän oikeusministeriölle jäljennöksen tästä päätöksestä. Pyydän ministeriötä ilmoittamaan minulle 1.4.2010 mennessä, mihin toimenpiteisiin asia on mahdollisesti antanut aihetta.